

Irena R. Radić*

student doktorskih studija
Univerzitet u Beogradu
Filološki fakultet
Katedra za anglistiku

POJMOVNE METAFORE U DISKURSU O ŠTRAJKU PROSVETNIH RADNIKA

Originalni naučni rad
UDC 81'373.612.2:81'42
331.109.32:37.011.3-051
<https://doi.org/10.18485/kkonline.2019.10.10.4>

Oslanjajući se na teoriju pojmovnih metafora i metafora u diskursu, autorka se u radu bavi pojmovnim metaforama u diskursu o štrajku prosvetnih radnika u Republici Srbiji školske 2014/2015. sa ciljem da se poređenjem oba diskursa (prosvetnih radnika i Ministarstva) otkriju broj, odabir, upotreba i funkcija metafora koje one ispoljavaju u datom diskursu. Korpus je prikupljen sa interneta, a podaci su obrađeni preko procedure za prepoznavanje metafore koju je osmislila grupa Pragglejaz. Rezultati pokazuju da se predstavnici sindikata i prosvetni radnici služe metaforama petnaest puta više nego Ministarstvo i Vlada. Najveći broj metafora koji koriste nastavnici pripadaju izvornim domenima rata, putovanja i razaranja, dok veoma mali broj metafora koje upotrebljava Ministarstvo potiče iz izvornih domena sporta i zdravlja/bolesti. Nesrazmerna podela metafora govori o tome da sindikati i prosvetni radnici koji podnose mere štednje nastoje da približe vlastiti materijalni položaj, bolje i slikovitije objasne razloge za štrajk, izraze osećanja i mišljenja. Oni štrajk vide najpre kao rat, u kome se bore za ukinuti deo plate, zatim kao putovanje u negativnom svetlu, jer štrajk ne vodi do promene nabolje, čak pogoršava situaciju, i naposljetku kao razaranje zato što Ministarstvo svojim delima ruši ugled nastavnika i obrazovni sistem. Prosvetni radnici smatraju da Ministarstvo vidi obrazovanje kao trošak, a ne kao ulaganje u budućnost. Međutim, Ministarstvo i Vlada kroz metafore olako doživljavaju štrajk kao sport i igru, pokušavaju da opravdaju mere štednje kao put u bolju budućnost za Srbiju i oporavak ekonomije. Metafore služe kako bi se opravdala vodeća politika ili ubedio sagovornik u ispravnost date politike.

Ključne reči: teorija pojmovnih metafora, metafore u diskursu, štrajk, prosvetni radnici, Ministarstvo, sindikat, Vlada, izvorni domen, mere štednje, funkcija metafore

1. Uvod

Nakon smanjenja budžeta za obrazovanje, a samim tim i smanjenje plata prosvetnim radnicima, Ministarstvo i Vlada izazvali su štrajk u kome su prosvetni radnici postavili tri uslova: izuzimanje od smanjenja zarada, izrada novog Kolektivnog ugovora u kome će biti definisani platni razredi i davanje prednosti zapošljavanju tehnoloških viškova. U ovom petomesečnom štrajku koji je trajao od oko sredine

---

* Saobraćajno-tehnička škola, Cara Dušana 262, 11 080 Zemun, Republika Srbija; e-mail: irenarradic@gmail.com

oktobra 2014. do kraja marta 2015. razmenjene su metafore koje, naizgled jednostavne oblikom, odaju mnogo više nego što se isprva čini.

Napuštajući gledište koje ograničava metaforu na puku pojavu u jeziku, ovaj rad se zasniva na teoriji pojmovnih metafora Džordža Lejkofa i Marka Džonsona i učenju Zoltana Kovečša koji vide metaforu kao integralni deo pojma (Lejkof i Džonson, 1980; Kovešič, 2010). Sve što se dešava u svetu oko nas definisano je pojmovima pomoću kojih verbalizujemo sve od fizičkog sveta do tvorevina uma. Stručnije rečeno, u svakom metaforički upotrebljenom izrazu postoji tročlana pojmovna metafora (npr. LJUBAV JE PUTOVANJE) koja nastaje delimičnim preslikavanjem izvornog domena (PUTOVANJE) koji je konkretan na ciljni domen (LJUBAV) koji je pomalo nedokučiv. Znanje koje posedujemo o izvornom domenu pomaže da se bolje shvati ciljni domen odnosno pojave i znanje iz čulno-motornog iskustva koristimo kako bismo što jasnije razumeli apstraktne pojave. Budući da teorija pojmovnih metafora nema razvijen metodološki aparat za istraživanje pojmovnih metafora u određenom diskursu, koristiće se procedura za prepoznavanje metafore koju je izumela grupa Pragglez (Semino, 2008: 11). Kada je u pitanju funkcija koju određena metafora ima u datom diskursu, autorka ovog članka poziva se na rad Elene Semino (Semino, 2008).

Celokupan korpus koji potiče iz članaka onlajn dnevnih novina, magazina, emisija i tribina raspoređen je prema izvornim domenima i podeljen u dve grupe: korpus koji pripada prosvetnim radnicima i sindikatima i korpus koji se pripisuje Ministarstvu i Vladi. Odmah se uočava da prvi korpus poseduje veći broj metafora od drugog, za šta će se u daljem tekstu dati objašnjenje. Analiziraćemo sličnosti i razlike između metafora odnosno izvornih domena koje koriste obe strane i njihova brojčanost. Pružićemo obrazloženje zbog čega jedna strana upotrebljava određene metafore a ne neke druge, na koji način i jedni i drugi gledaju na štrajk i mere štednje i ponuditi objašnjenje razloga za (ne)upotrebu metafora, određenih domena kao i efekat ubeđivanja koji proizvode te metafore kroz gledišta obe strane.

Nasuprot stavu da metafora pripada isključivo književnosti, površno tumačeći je kao skraćeno poređenje i dodeljujući joj ulogu stilske figure, predmet ovog rada obuhvataju pojmovne metafore koje svojom sažetosti otkrivaju višeslojna dubinska značenja jezičkih izraza koja se ispoljavaju u diskursu o štrajku prosvetnih radnika sa ciljem da se, poređenjem diskursa obeju strana, istraže razlozi za njihovu brojnost i odabir kao i svrhu njihove upotrebe. U teorijskom delu definisane su pojmovne metafore kroz prizmu teorije pojmovnih metafora uz primere, a zatim se prelazi na

manifestovanje metafora u diskursu, dok se u praktičnom delu obrazlaže metodološki postupak, analiziraju podaci, tumače rezultati i izvlače zaključci istraživanja.

2. Teorijski okvir i metodološki pristup

2. 1 Pojmovna metafora

Tradicionalno, metafora se najčešće definiše kao skraćeno poređenje ili poređenje po sličnosti, ali ne mogu se sve metafore objasniti na ovaj način. Dok tradicionalna definicija redukuje metaforu na stilsku figuru i čisto jezičku pojavu, Džordž Lejkof i Mark Džonson, tvorci teorije pojmovnih metafora, polaze od pretpostavke da je sam pojmovni sistem metaforičke prirode. Naši pojmovi grade sve ono što doživljavamo preko čula i stvaraju načine pomoću kojih se snalazimo u svetu i povezujemo sa ljudima. Tkajući naša čula, misli i postupke i upravljajući istim tim mislima, postupcima i svakodnevnim funkcionisanjem do najprozaičnijih detalja, pojmovi odnosno pojmovni sistem definiše svakodnevne pojave. Međutim, naš pojmovni sistem nije nešto čega smo zapravo svesni jer u obavljanju svakodnevnih poslova, prosto razmišljamo i postupamo manje-više po automatizmu. Pošto se komunikacija zasniva na istom pojmovnom sistemu koji koristimo u mišljenju i delanju, jezik je važan izvor koji nam pruža dokaze o tome kakav je dati sistem. Prvenstveno na osnovu dokaza u jeziku, veći deo našeg uobičajenog pojmovnog sistema metaforičke je prirode. Ukoliko je data pretpostavka autora tačna, onda je način na koji razmišljamo, doživljavamo i postupamo prožet metaforom i tiče se pojmovne metafore (Lejkof i Džonson, 1980: 3-4).

Kako bismo objasnili da određeni pojam gradi svakodnevnu delatnost metaforički, autori uzimaju pojam ARGUMENT i pojmovnu metaforu ARGUMENT JE RAT (Lejkof i Džonson, 1980: 4) koja se ne nalazi u takvom obliku u jeziku već leži u osnovi sledećih metaforičkih jezičkih izraza koji su obeleženi kurzivom (Kovešeč, 2010: 4). Koristeći znanja iz transformacione generativne gramatike, jezičke manifestacije liče na površinsku jezičku strukturu koja je vidljiva, dok je pojmovna metafora poput dubinske strukture koja je skrivena.

ARGUMENT JE RAT

Your claims are *indefensible*.

He *attacked every weak point* in my argument.

His criticisms were *right on target*.

I *demolished* his argumet.

I've never *won* an argument with him.

You disagree? Okay, *shoot!*

If you use that strategy, he'll *wipe you out*.

He *shot down* all my arguments.

(Lejkof i Džonson, 1980: 4)

Bitno je naglasiti da ne samo što o argumentima govorimo koristeći pojmove koji se tradicionalno povezuju sa ratom, već i postupamo tako što pobeđujemo ili gubimo u raspravi, vidimo osobu kao protivnika, napadamo njegovu poziciju, a branimo svoju, služimo se strategijama i doživljavamo raspravu kao verbalnu borbu. Mnoge stvari koje činimo u raspravi delimično su uobičajene pojmom rata. Upravo tako metafora ARGUMENT JE RAT struktuirala postupke koje činimo u raspravi (Lejkof i Džonson, 1980: 4). Suština metafore jeste da se jedna pojava razume i doživi posredstvom druge. Argumenti nisu podvrsta rata, nego su različite stvari; jezički diskurs, oružani sukob i postupci koje činimo su različiti. Međutim, argument se delimično gradi, razume i o njemu se govori koristeći vokabular iz domena rata (Lejkof i Džonson, 1980: 5). Drugim rečima, pojam rata pruža delimično razumevanje o tome šta je argument (Lejkof i Džonson, 1980: 12). Jedva da smo svesni metafore koja se krije u ovim uobičajenim, konvencionalnim načinima na osnovu kojih govorimo o argumentima, jer se ona nalazi ne samo u rečima nego i u našem samom pojmu o argumentu (Lejkof i Džonson, 1980: 5). Data metafora je ukorenjena u kulturi, ona oblikuje postupke koje činimo u raspravljanju (Lejkof i Džonson, 1980: 4).

Kognitivna lingvistika definiše metaforu kao razumevanje jednog pojmovnog domena u odnosu na drugi pojmovni domen (razumevanje argumenta u odnosu na rat). Pojmovna metafora se sastoji od dva pojmovna domena, u kojoj se jedan razume u odnosu na drugi. Pojmovni domen je bilo kakva koherentna organizacija znanja. Pojmovna metafora može se napisati sledećom formulom POJMOVNI DOMEN A JE POJMOVNI DOMEN B (Kovečeš, 2010: 4). Oba pojmovna domena koja se nalaze u pojmovnoj metafori nose posebna imena. Pojmovni domen odakle izvlačimo metaforičke izraze da bismo dokučili drugi pojmovni domen naziva se izvorni domen, dok je pojmovni domen koji se razume na ovaj način ciljni domen. Tako ŽIVOT, ARGUMENTI, LJUBAV, TEORIJA, IDEJE, DRUŠTVENE ORGANIZACIJE i drugi čine ciljne domene, dok PUTOVANJA, RAT, ZDRAVLJE, HRANA, BILJKE i drugi predstavljaju izvorne domene. Ciljni domen je domen koji pokušavamo da shvatimo upotrebom izvornog domena (Kovečeš, 2010: 4).

Evo još jedne pojmovne metafore LJUBAV JE PUTOVANJE i njenih ispoljavanja u jeziku.

Look *how far we've come*.

We're *at a crossroads*.

We'll just have to *go our separate ways*.

We can't *turn back* now.

I don't think this relationship is *going anywhere*.

Where are we?

We're *stuck*.

It's been *a long, humpy road*.

This relationship is *a dead-end street*.

We're just *spinning our wheels*.

Our marriage is *on the rocks*.

We've gotten *off the track*.

This relationship *is foundering*. (Lejkof i Džonson, 2003: 45)

Strukturalne sličnosti koje oba domena dele nazivaju se preslikavanja između konkretnog domena PUTOVANJA koji nam omogućava da razumemo apstraktni domen LJUBAV. U nastavku se daje spisak tipičnih preslikavanja koji postoji u datoj pojmovnoj metafori.

izvorni domen: PUTOVANJE ciljni domen: LJUBAV

putnici → ljubavnici

samo vozilo → ljubavna veza

putovanje → događaji u vezi

pređeno rastojanje → učinjeni napredak

prepreke na koje se nailazi → teškoće koje doživljavamo

odluke o tome kuda idemo → izbori o tome šta da radimo

odredište putovanja → ciljevi u vezi

(Kovečič, 2010: 9)

Kako bismo bolje razumeli ljubav kao apstraktnu pojavu, koristimo konkretni pojam PUTOVANJE. Međutim, obrnut sled je nemoguć budući da metaforama upravlja princip jednosmernosti (the principle of unidirectionality) odnosno apstraktni pojmovi se ne upotrebljavaju kako bi objasnili konkretne (Kovečič, 2010, 7).

2.2 Metafora u diskursu

Pod terminom diskurs podrazumeva se prirodna upotreba jezika, stvarni primeri u pisanju ili govoru koji se stvaraju i tumače u određenim okolnostima za određene namere (Semino, 2008: 1). Kako bi se izbegla različita tumačenja leksičke jedinice koji različiti autori definišu kao reč, leksemu ili izraz, Semino analizira metaforu reč po reč, a ne kao izraz u celini, držeći se principa jedna reč – jedna metafora (Semino, 2008: 12).

Iako je teorija pojmovnih metafora originalna jer provejava iz konvencionalnih metaforičkih izraza i utelovljene prirode datih izraza, opisujući način na koji metafore oblikuju naš pogled na svet kroz sistem, ta teorija ima slabosti (Semino, 2008: 9-10). Naime, ova teorija se prvenstveno bavi pojmovnim metaforama, dok su metaforički izrazi potisnuti u drugi plan. Većina pristalica date teorije oslanjaju se na veštački stvorene primere da bi podržali svoje tvrdnje ne razvijajući jasnu metodologiju za ekstrapolaciju pojmovnih metafora iz jezičkih podataka (Semino, 2008: 10). Kako bi bazirala buduća istraživanja na preciznom metodološkom postupku, ona uvodi proceduru za prepoznavanje metafore PPM (MIP³) koja će biti opisana u delu rada pod nazivom *Metodologija*.

PPM procedura se može parafrazirati u svetlu teorije o pojmovnoj metafori budući da se ne odnosi eksplicitno na neku određenu teoriju o metafori. Kontekstualno i osnovno značenje podudaraju se sa elementima različitih pojmovnih domena: osnovno značenje se vidi kao element pojmovnog domena RAT, a kontekstualno značenje kao element pojmovnog domena ARGUMENT. Značenje koje se javlja u kontekstu može se razumeti u okviru preslikavanja između domena RATA i ARGUMENTA, u kojima ljudi različitog mišljenja liče na vojske, a izraz njihovih različitih mišljenja na bitku. Kontekstualno značenje koje se nalazi u rečniku (zasnovanom na korpusu) potvrđuje konvencionalnost metaforičkog izraza, koje, zajedno sa konvencionalnim upotrebama u vezi sa ratom u rečniku, dokazuje konvencionalnu pojmovnu metaforu (Semino, 2008: 13-14).

Metafora u političkom diskursu osobito je važan jezički i pojmovni aparat u ubeđivanju. Opšti retorički cilj ubeđivanja igra glavnu ulogu u političkim postupcima, a jezik je glavni alat za postizanje tog opšteg cilja (Semino, 2008: 85). Kilton navodi da se politička moć smatra „[...] diskurzivnom snagom kojom se promovišu i nameću pojmovi kao osnova za željenu politiku” (Kilton, 1996: 6).

---

³ Metaphor Identification Procedure MIP, ovu proceduru je osmislila grupa Pragglejaz.

Svaka metafora iz određenog izvornog domena ima svoju funkciju koju obavlja u određenom diskursu. Naime, metaforički izrazi koji potiču iz izvornog domena RATA konvencionalno se koriste da označe sukob između pojedinaca, grupa, stranaka, vlada i opozicija. Data metafora dramatičnije suprotstavljanje između različitih učesnika u politici i naglašava agresivnost i ozbiljnost političkih debata, sukoba ili izbora. Ovakve metafore se upotrebljavaju u određenim ozbiljnim i teškim problemima, inicijativama i strategijama u rešavanju tih problema (Semino, 2008: 100). Pojmovna shema STAZE iz koje je nastala metafora PUTOVANJE upotrebljava se, po Kiltonovim rečima, da predstavi politiku, planove, nacionalnu istoriju i velike ideje kao što je *napredak* (Semino, 2008: 92). Metafore SPORTA se upotrebljavaju da grade različite aspekte politike (Semino, 2008: 97). One su popularne jer sportovi pružaju poznate i jasne scenarije sa prepoznatljivim učesnicima koji nastoje da ostvare jasan cilj – pobjedu. Takođe pojednostavljuju složene pojave u politici čineći ih dostupnim javnosti (Semino, 2008: 99).

Na osnovu znanja o teoriji pojmovnih metafora i oslanjajući se na dati metodološki postupak, u narednom poglavlju prvo će postupno biti objašnjen sam metodološki postupak, dok će u sledećem biti data detaljna analiza političkog diskursa o štrajku prosvetnih radnika u Srbiji klasifikovanog prema izvornim domenima koji detaljno opisuju štrajk i mere štednje. Diskurs potiče iz autentičnih tekstova iz elektronskih medija, magazina, emisija, tribina, sajtova sindikata, blogova i vesti sa televizije.

2.3 Metodologija

PPM procedura izgleda ovako:

- „1. Pročitajte ceo tekst radi opšteg razumevanja.
2. Odredite leksičke jedinice u tekstu.
3. a) Za svaku leksičku jedinicu odredite značenje u kontekstu. Uzmite u obzir šta dolazi pre leksičke jedinice i posle nje.
- b) Za svaku leksičku jedinicu odredite da li se danas koristi u nekom značenju koje je osnovnije od onog datog u kontekstu. Osnovna značenja su konkretnija, povezana su sa telesnim, preciznija i istorijski starija, što ne znači da su najfrekventnija značenja leksičke jedinice.
- c) Ukoliko se leksička jedinica danas koristi u nekom značenju koje je osnovnije u drugim kontekstima nego u datom, odlučite da li je kontekstualno značenje u

kontrastu sa osnovnim značenjem, ali se može razumeti poređenjem sa tim značenjem.

4. Ako je odgovor da, leksička jedinica je metaforički upotrebljena" (Semino, 2008: 11-12, prevod autora).

3. Analiza korpusa

U korpusu su pronađene metafore koje pripadaju sledećim izvornim domenima: RATA, PUTOVANJA, RAZARANJA, SPORTA, HRANE, ZDRAVLJA/BOLESTI, ŽIVOTINJA, BILJAKA, SILE, NOVCA, ZVUKA, MAŠINE, TELA, GRAĐEVINE, VODE, FILMA I VREMENSKIH PRILIKA⁴. Apstraktan pojam politike razume se na osnovu pojmova RATA, IGRE i SPORTA (Klikovac, 2004: 18) i pored gorenavedenih domena, što će biti slučaj i u ovom radu.

Najvećim delom metafore koje sačinjavaju korpus potiču od prosvetnih radnika, dok veoma mali broj metaforičkih izraza upotrebljavaju ministar i Vlada. Metaforički iskazi su razvrstani u dve tabele prema izvornom domenu, broju i za svaku metaforu dat je primer iz samog diskursa. Podaci iz prve tabele potiču iz diskursa prosvetnih sindikata i radnika, dok se u drugoj tabeli nalaze izjave Ministarstva i Vlade.

3.1 Korpus prosvetnih radnika

IZVORNI DOMEN	BROJ METAFORA	PRIMER
RAT	54	Ovo je praktično <i>borba</i> za opstanak profesije.
PUTOVANJE	34	<i>Kaskamo</i> a platni razredi – <i>nismo se ni pomerili</i> .
RAZARANJE	22	Sindikati <i>se nisu pocepali</i> , nego su jedinstveni.
SPORT	21	Ne smemo da <i>se igramo</i> sa decom.
HRANA	16	Smanjenje plata je <i>ulje na vatru</i> .
ZDRAVLJE/BOLEST	16	Naša <i>bolest</i> je naše mesto u društvu.
ŽIVOTINJA	16	Obrazovanje <i>se podjarmljuje</i> .
BILJKA	13	Pregovori nisu <i>urodili plodom</i> .
SILA	12	Očekujemo <i>udarce</i> sa druge strane.

⁴ Za organizaciju podataka, njihovo prikazivanje u vidu tabela kao i jedan od načina analize korišćen je master rad pod nazivom *A Journey to a Better Future or a Lonely Road to Nowhere: Metaphors in the Discourse of Scottish Independence* autorke Jovane Palavestre (2015).

NOVAC	11	Obrazovanje je investicija, a ne <i>trošak</i> .
ZVUK	10	Intelekt <i>ćuti</i> .
MAŠINA	8	<i>Amortizujemo</i> probleme.
TELO	8	Dogorelo je do <i>nokata</i> .
GRAĐEVINA	7	Prosveta je <i>stub</i> svakog društva.
VODA	6	To je jedan <i>bunar</i> bez dna.
FILM	5	Takvim <i>raspletom</i> štrajka, srpska prosveta je dodatno <i>ponižena</i> .
VREMENSKE PRILIKE	5	Bojim se dugog <i>ledenog doba</i> u sistemu obrazovanja.

Tabela 1. Korpus sindikata i prosvetnih radnika

3.2 Korpus Ministarstva i Vlade

IZVORNI DOMEN	BROJ METAFORA	PRIMER
SPORT	3	Mi <i>igramo nemački</i> do 92. minuta.
ZDRAVLJE/BOLEST	3	Svi znamo da nam je prioritet ekonomski <i>oporavak</i> .
RAZARANJE	2	Sindikati treba da preuzmu svoje obaveze i okončaju štrajk od kog <i>đaci</i> imaju najviše <i>štete</i> .
MAŠINA	2	Školska godina je neregularna i <i>resetovaćemo</i> je.
PUTOVANJE	1	Neposredan prvi zadatak je da kolektivni ugovor bude samo prvi <i>korak</i> u rešavanju problema prosvete.
RAT	1	Verbić je prozvao sindikalce da kao <i>taoce</i> drže 350.000 učenika.

HRANA	1	...onima koji <i>jedu taj težak i suv učiteljski, nastavnički i profesorski hleb...</i>
GRAĐEVINA	1	Moraju da podnesu teret <i>izgradnje</i> države koja će biti održiva i prosperitetna.

Tabela 2. Korpus ministarstva prosvete

Pošto je ovaj korpus deo šireg i obimnijeg istraživanja, za potrebe ovog rada ćemo prikazati detaljnu analizu i tumačenje samo prva tri izvorna domena prema redosledu na osnovu brojnosti. U prvoj tabeli prikazani su oni izvorni domeni koji imaju najmanje pet primera, a u drugoj su izlistani svi domeni zbog manjeg broja pojavljivanja metafora kod Ministarstva i Vlade.

3.3 Pojmovni domen konflikta/rata

Kada je u pitanju ovaj domen, skoro sve metafore potiču iz diskursa prosvetnih radnika, dok u diskursu ministra i Vlade skoro i da ih nema tj. identifikovana je samo jedna metafora koju je uputio Ministar prosvete Srđan Verbić. Ovaj podatak govori da prosvetni radnici od početka doživljavaju štrajk kao borbu (ŠTRAJK JE BORBA) budući da se i imenica *borba* i glagol (*iz*)*boriti se* pojavljuju više od deset puta u diskursu. Borba se opisuje kao borba za zahteve, prava, bolji ekonomski položaj, dostojanstvo, poštovanje, opstanak profesije da bi se na kraju svela na borbu za opstanak i golo preživljavanje (1-6). Mada Ministar prosvete, Ministarstvo prosvete i prosvetni radnici čine predstavnike obrazovanja koji bi trebalo da zastupaju zajedničke ciljeve, ipak se Ministarstvo doživljava pre kao ratni neprijatelj nego saborac (MINISTARSTVO JE RATNI NEPRIJATELJ) (7). S obzirom na to da u borbi jedni druge napadaju, prisutna je upotreba sile koja je usmerena na prosvetare, a dodatno smanjenje zarade štrajkačima tumači se kao napad ili vojna akcija (3, 8).

- 1) Ono što mi radimo nije *borba* za neki dinar više, ovo je *borba* za dostojanstvo srpskog učitelja koji je na kolenima.
- 2) Naš štrajk nije samo *borba* za hleb nasušni nego za poštovanje knjige iz koje učenici uče, a koja je obezvređena za vrednost njihove diplome, za njihovo mesto u društvu.

- 3) U svakom slučaju mi smo krenuli u *borbu* za naša prava. Očekujemo i *udarce* sa druge strane. To je normalno.
- 4) Ovo je praktično *borba* za opstanak profesije.
- 5) A sindikati rade svoj posao, njihov je zadatak da se *izbore* za bolji ekonomski položaj prosvetnih radnika, za to postoje. I na ministru je da se *izbori* za to, ali u budžetu nema novca da bi se prosvetni radnici izuzeli od smanjenja plata.
- 6) Znači *borba* za opstanak za golo preživljavanje. Dovedeni smo u takvu situaciju da sa sedmim stepenom stručne spreme, koji mi ovde većina imamo, ne možemo da preživimo, da prehranimo porodicu.
- 7) To je poruka za Ministarstvo prosvete da mora da se bavi obrazovanjem, da mora da vodi računa da ono bude kvalitetno, a ne da se *bori* protiv prosvetnih radnika.
- 8) Kada mu to nije uspjelo, onda je opet objavio novi *atak* na prosvetne radnike – umanjena zarada onima koji nastavljaju štrajk posle 19. februara.

Vrlo često se dešava da se dva ili više izvornih domena koriste u kombinaciji. U primeru broj 9 reči *rat* i *bitka* pripadaju domenu RATA, dok metaforički upotrebljen izraz *idemo dokle god treba* govori o preslikavanju između izvornog domena STIZANJA NA ODREDIŠTE tokom putovanja i ciljnog domena CILJEVI SU ODREDIŠTA, kao sastavnog dela metafore PUTOVANJA. Snage se mere brojnošću vojske odnosno podacima o tome koliko škola štrajkuje (MINISTARSTVO JE VOJSKA, SINDIKAT JE VOJSKA, PODACI SU ORUŽJE). Naime, sindikati prikazuju podatke prema kojima je veliki broj škola u štrajku, dok Ministarstvo poseduje podatke da je broj škola znatno manji (10). Prosvetari o sebi govore kao armiji odnosno oružanim snagama i vojnim jedinicama koje su ujedinjene u svojoj borbi (11, 12) (RMS, 2011: 43, 1127).

- 9) Mi već ovo doživljavamo kao *rat*. U *ratu* se mnoge *bitke* izgube. Spremni smo da *idemo dokle god treba*.
- 10) Škole u štrajku, sindikat i Ministarstvo *ratuju* podacima.
- 11) Naravno, tu je sto dvadeset hiljada ljudi ako uzmemo i predškolsko čak 136 hiljada ljudi je uključeno u obrazovanje na ovaj ili onaj način. To je jedna ogromna grupa ljudi koji su različiti. *Armija* obrazovanih. Tako je, *armija* ljudi.
- 12) Janković je rekla da je čudno što je inspekcija rada ubrzano izašla na teren i u Kruševcu, Nišu, Zrenjaninu posećuje škole i poručila da će se za vreme raspusta sindikati baviti sindikalnom disciplinom, kako bi učvrstili svoje *redove*.

Međutim, pobeda i poraz sindikata nisu isti kao kod Ministarstva. Naime, raspoređeni u obrnutoj proporciji, pobeda za sindikate znači održati isti iznos plate,

dok bi to bio poraz Ministarstva. Prosvetni radnici gubitak vide u smanjenju plata, dok je za Ministarstvo takav ishod, kao o okončanje štrajka, pobjeda. Budući da se debata kao ciljni domen doživljava kao rat, prisutna su sledeća preslikavanja:

DEBATA O ŠTRAJKU → RAT
ZARAĆENE STRANE → MINISTARSTVO I SINDIKATI
STRATEGIJE U DEBATI → RATNE TAKTIKE
REČI → ORUŽJE
POBEDA SINDIKATA → ISTI IZNOS ZARADA
POBEDA MINISTARSTVA → STOPIRATI ŠTRAJK
PORAZ SINDIKATA → SMANJENJE ZARADA
PORAZ MINISTARSTVA → NASTAVAK ŠTRAJKA
ŽRTVE, RATNI PLEN → DECA

Prosvetna vojska je naoružana ne samo rečima i podacima nego i nastavnim sredstvima i predmetima koje svakodnevno koriste u školi i štrajku, ali i generalnim štrajkom kao najmoćnijim oružjem (13-15). Skraćenje časova predstavljeno je kao potez karakterističan za Don Kihota, književnog lika koji se bori protiv zamišljenog neprijatelja za čast svoje ljube Dulsineje od Tobosa (14). Kako on zbog promašenog i besmislenog cilja bespotrebno izlaže sebe životnim opasnostima tako se skraćeni časovi tumače kao neuspeli pokušaj. Drže se strategije da svi sindikati ostanu ujedinjeni i složni kako bi ne samo održali štrajk već i odbranili i spasili obrazovanje (OBRAZOVANJE JE TERITORIJA). Spominje se frazem *lomiti koplja* koji označava *žestoko se boriti, voditi borbu s nekim* (16) (RMS, 2011: 554). Javlja se idiom *pretiti praznom puškom* koji podrazumeva da se ne treba plašiti nečega što je bezopasno (17). Ovde predstavnik sindikata ozbiljno misli na štrajk i njegove reči ne treba olako shvatiti.

13) *Naoružani pištaljkama*, sindikalnim zastavama iz Zrenjanina, Čačka, Prokuplja, Niša, Vršca, Valjeva, Kragujevca (...) nastavnici su se zatim uputili ka zgradi Vlade Srbije, blokirajući saobraćaj prvo ispred skupštine, a potom i duž ulica Kneza Miloša i Nemanjine.

14) *Naoružani sunđerom i kredom*, skratili su časove za cirka 15 minuta, ali se i takav donkihотовski čin na kraju sveo na konfuzan i razjedinjen pokušaj.

15) Postavlja se pitanje zašto se štrajku u samom startu nije pristupilo odlučnije, budući da je očigledno da je zakonski štrajk tako osmišljen da *razoruža* jedno od glavnih *oružja* prosvetnih radnika – *potpunu obustavu rada*.

16) *Koplja se lome* oko novca kao uvek u Srbiji.

17) Milan Jevtić kaže da Unija sindikata prosvetnih radnika, za razliku od drugih sindikata, *ne preti praznom puškom* i da štrajk pominje samo kada su sigurni da će ga biti.

Ministarstvo i sindikati se slažu u jednom – da su deca žrtve štrajka i da su na gubitku jer nisu mogla da pohađaju časove od 45 minuta (18-19). Ministar Verbić doživljava decu kao *taoce* jer su im prosvetni radnici uskratili obrazovanje. Na osnovu ovoga može se zaključiti da su prosvetni radnici *kidnaperi* koji traže *otkup* za učenike (20). Međutim, u primeru 21 nastavnici vide sebe kao *taoce*, a pojedine direktore kao *kidnapere* (21).

18) U celoj ovoj priči i svađi neko je rekao da je ovo preraslo u rat. Najviše ispaštaju deca i njihovi roditelji. Dakle, oni *gube* na obrazovanju oni *gube* na časovima oko 120 časova do sada je *izgubljeno*.

19) Sindikati, kako kaže, štrajkom pogotovu ne žele da *žrtvuju decu*.

20) Podsetimo, sindikati su ministra optužili da ih ucenjuje, jer traži da potpišu poseban kolektivni ugovor i izađu iz štrajka, na šta je Verbić prozvao sindikalce da kao *taoce* drže 350.000 učenika.

21) Po rečima Jasne Janković, u štrajku je trenutno 700 škola i oko 50.000 nastavnika, koji sada postaju *taoci* pojedinih direktora koji su po direktivi prosvetnih vlasti rešili da krše zakon i oduzimaju plate štrajkačima od 15 do 33 odsto.

Kada je u pitanju tok i ishod štrajka, Miodrag Mijatović, profesor nemačkog u osnovnoj školi, napisao je na svom blogu članak pod naslovom *Štrajk prosvetnih radnika – šta dalje?* koji obiluje ratnom terminologijom. Kao i kod zaraćenih strana, sindikat najavljuje prekid odnosa sa Ministarstvom i Vladom i objavljuje rat ukoliko se zahtev o umanjenju zarada ne ispuni (22). Prvo se spremaju za rat pozivanjem građana u vojnu službu (23), ratuje se, jedni se brane, drugi napadaju, odvija se rat u rovovima i na frontovima (24-25), jedni izlaze kao pobednici, drugi kao gubitnici (26), ali tu ima i izdajnika otadžbine. Kraj se završava predajom slabije i malobrojnije strane (27) i primirjem ili posrednikom koji miri zavađene strane (28-30). Ministarstvo zadaje konačni udarac u vidu dodatnog smanjenja plata zbog nastavka štrajka. U ishodu rata prosvetni radnici su gubitnici, Ministarstvo prosvete pobednik, izdajnici dva sindikata koji su potpisali sporazum.

22) Sindikat radnika u prosveti Srbije (SRPS) i Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije (USPRS) uputili su danas ovakav *ultimatum* ministru prosvete dr Srđanu

- Verbiću, zahtevajući da odmah povuče svoj dopis o umanjenju zarada štrajkačima, kao i da do isplate drugog dela zarada za februar, omogući sindikatima da potpišu poseban kolektivni ugovor i u Službenom glasniku objavi odgovarajuću dopunu.
- 23) Unija prosvetnih radnika Srbije i Sindikat radnika u prosveti Srbije (SRPS) uspeli su da *mobilišu* više hiljada prosvetara (po nekim procenama i do 10 hiljada), uprkos činjenici što su se druga dva reprezentativna sindikata, Sindikat obrazovanja Srbije (SOS) i Granski sindikat prosvetnih radnika Srbije „Nezavisnost“ *povukli* iz štrajka pre mesec dana.
- 24) Da li je to Ministarstvo shvatilo kao slabost i zato sedi u svom *rovu*?
- 25) Pregovori su dosad vođeni na dva *fronta*: oko usaglašavanja posebnog kolektivnog ugovora za narednu godinu i izmeni zakona.
- 26) Trenutak je da se oni koji *su se* najhrabrije *borili*, uključujući i rukovodstvo Unije, pogledaju iskreno u oči i priznaju *poraz*, kako bi iz ove nevolje što pre izvukli nauk za predstojeće *borbe*.
- 27) Na sajtu SOS se mogu videti ogorčeni komentari članstva protiv *kapitulacije vođstva*.
- 28) Svi su se reprezentativni sindikati načelno složili sa PKU i Sporazumom, a vođstva SOS i „Nezavisnosti“ su već počela da zajedno sa Ministarstvom rade na „racionalizaciji“ prosvete, što će u praksi značiti *pacifikaciju otpora* predstojećim otpuštanjima.
- 29) Indikativan je i stav Aleksandra Vučića, koji uprkos svom *pomirljivom* tonu i razumevanju za nezadovoljstvo prosvetnih radnika insistira da se „obaveze prema MMF-u moraju poštovati“.
- 30) Od *miritelja* Unija pre svega očekuje da posreduju u zakazivanju sastanka sa čelnicima Ministarstva prosvete, rekla je Tanjugu portparol USPRS Jasna Janković i navela da dosadašnji pozivi ka Ministarstvu nisu prihvaćeni sa odobravanjem.

Položaj prosvetnih radnika poredi se sa robovlasničkim sistemom koji je vladao u antičkom dobu (31-34) kada je čovek postao rob rođenjem (ukoliko su mu roditelji robovi), ratnim zarobljeništvom i preko duga. Baveći se teškim fizičkim radom, robovi takođe nisu imali pravo glasa. Prosvetni radnici vide sebe kao moderne robove zato što primaju tako malu platu, koja je dodatno smanjena zbog mera štednje, kolika im je dovoljna samo da se prehrane. Njihova profesija i oni su poniženi, budući da ne

mogu uticati na promenu odluke Ministarstva, iako su (prividno) slobodni građani i imaju prava na štrajk. Glagol *potlačiti* ima kao osnovno značenje pogaziti npr. pogaziti konjem, dok metaforičko značenje se odnosi na ugnjetavanje (33) (RMS, 2011: 972). Upotrebivši frazem *široko ti polje* koji podrazumeva da ta osoba može da deluje slobodno, kako god poželi, sindikat govori da ukoliko se nastavnik ne povinuje uslovima rada i da otkaz, ništa se bitno neće izmeniti (34) (RMS, 2011: 953).

31)I gde se nastavnik danas nalazi? To je moderni *rob* koji živi u strahu za egzistenciju.

32)Dobar dan, prosvetne *robinje i robovi*, obraćam se kao jedno zabranjeno uniženo prosvetno biće koja je posle 25 godina radnog staža shvatilo ne samo kao uzorna građanka, prosvetni radnik i majka troje dece da se više ne *borim* samo za materijalnu položaj i ugled prosvete, već da se *borim* za svoju državu.

33)Može li biti da upravo zbog toga u ovom trenutku nema protestne sloge među *potlačenim* prosvetarima?

34)Vele im: „Ako hoćete da radite pod našim uslovima (koji su dostojni *antičkog roblja* u modernim okolnostima), onda ili zapnite ili uzmite radne knjižice i idite – široko vam polje”.

Takođe ovaj štrajk upoređuje se sa događajima koji su osobiti za srpsku istoriju, npr. srpski ustanci i život pod Turcima. Štrajkači smatraju da, ako štrajk ne uspe iz prvog puta, pokušaće drugi put kao i u srpskim ustancima (35). U narednom primeru autorka koristi vojni izraz odnosno reč *boj* koja se u srpskoj istoriji vezuje za Boj na Kosovu i Boj na Mišaru (36). Upotreba glagola *ugušiti* kolocira sa ustankom ili bunom (37-38). Ministarstvo i Vlada se porede sa *spahijom*, a prosvetni radnik sa *feudalnim seljakom* koji nadniči na njegovom veleposedu plaćajući porez od deset posto. Procenat ovog poreza isti je kao i procenat smanjenja plata (39). Umesto neutralne reči vladar, upotrebljena je reč *vlastodržac* koja ima pežorativno značenje (40). Reč *danak* odnosi se na dažbinu koji su vazali i vazalne zemlje plaćale svom sizerenu (41) (RMS, 2011: 231) . Protesna šetnja ispred Hrama Sv. Save na Savindan doživljava se kao marš, odnosno pohod koji označava obično veći vojni pokret s određenim ciljem (42) (RMS, 2011: 976).

35)Da je bio *prvi srpski ustanak* uspešan, ne bi bio *drugi*.

36)I bi štrajk! Ipak ne možemo i ne smemo da se *predamo!* S praznim novčanikom u džepu moraćemo *u boj* protiv rijaliti bljuvotina, starleta sa silikonskim atributima, instant tajkuna, političara estradnog tipa...

- 37) Ne kažem da smo postigli previše, najviše smo razočarani time što su prosvetne vlasti bukvalno *ugušile* štrajk, ali u toj svojoj nesposobnosti, one nisu umele ni da ga *uguše*, nego su čekale da se uruši, jer su ljudi previše umorni - rekao je Sokić.
- 38) Kako je za naš list rekla Jasna Janković, portparol USPRS, štrajk nije prekinut već „*ugušen* zbog oduzimanja od zarada nastavnicima koji su bili u štrajku”.
- 39) Šta tek reći za situaciju u kojoj se tragikomične plate prosvetnih radnika dodatno umanjuju za 10 odsto? Nekada je *spahija* prezirao funkciju seljaka koji mu je plaćao *harač* u vidu „desetka” (10 odsto) od onoga što bi (u znoju lica svog) proizveo na imanju? Istorija se ponavlja, zar ne?
- 40) S obzirom na to da su prosvetni radnici trenutno stešnjeni između nerazumevanja šireg društvenog miljea i nemilosti uže *vlastodržačke* kaste, postavlja se pitanje kojoj od rečenih klasa oni danas pripadaju?
- 41) Da li je prosveta morala da plati *danak* štednje?
- 42) Svetosavski *marš*. Veliki svetosavski *pohod* prosvetara i Sv. Sava je u štrajku sa nama.

U narednom primeru sindikalac poredi ponašanje Ministarstva prema obrazovanju i prosvetnim radnicima kao prema golotočanima. Naime, na Golom otoku nalazio se najozloglašeni logor iz vremena SFRJ gde su mučeni oko 12 hiljada informbirovaca (Radojević, 2014: 362), odnosno politički nepodobnih ljudi. U ovom primeru, logor je i metonimijski izraz i sastavni deo metaforičkog preslikavanja iz domena RAT.

- 43) Ukoliko 6. aprila nastavnici u štrajku dobiju umanjene plate i za prvu polovinu marta, drastično ćemo radikalizovati štrajk. Represija koju u 21. veku sprovodi Ministarstvo prosvete je nečuvena, ovo je *Goli otok* za obrazovanje - revoltirano za "Blic" priča Miodrag Sokić, potpredsednik SRPS.

3.4 Pojmovni domen kretanja/putovanja

Metafora PUTOVANJE može da potiče od slikovne sheme STAZE koja se zasniva na fizičkom iskustvu kretanja u prostoru. Sastavni elementi ove metafore čine početnu tačku, odredište, stazu koja povezuje te dve tačke i pravac kretanja. Ova slikovna shema pruža način na koji se metaforički grade ciljevi kao odredišta, načini dostizanja ciljeva kao kretanje unapred, problemi kao prepreke, uspeh kao dostizanje odredišta ili neuspeh ukoliko se u toj nameri ne uspe (Semino, 2008: 92). Pojmovna shema STAZE iz koje je nastala metafora PUTOVANJE upotrebljava se, prema Kiltonovim

rečima, da predstavi „politiku, planove, nacionalnu istoriju i velike ideje kao što je napredak” (Kilton, 2004: 204; Kilton, 1996: 52-3). Ova shema omogućava osnovnu strukturu složenijeg domena PUTOVANJE, koji sadrži bogatije i specifičnije kulturološko znanje o putnicima, vozilima, načinima putovanja, teškoćama na putovanju, itd. Grejdi pronalazi iskustvene veze metafore PUTOVANJE između senzomotornog iskustva (dolazak na odredište) i apstraktnijeg, subjektivnog iskustva (dostizanje cilja). Stoga on smatra da metafore kao što su ŽIVOT JE PUTOVANJE potiče od kombinacije prostijih primarnih metafora kao što su NAMERE SU ODREDIŠTA i RADNJA JE SAMOIZAZVANO KRETANJE (Grejdi, 1997a, 1997b).

Imenica *korak* se pojavljuje pet puta u korpusu označavajući preduzimanje inicijative povodom nezadovoljavajućeg stanja, prelazak sa reči na dela i pomeranje unapred. Međutim, o koracima se samo priča, ali se nikakav posao ne započinje. U prvom i drugom primeru Verbić u ovom domenu ima samo dve metafore, prilikom isticanja zahteva o smanjenju zarade koji neće biti ispunjen, ali smatra da je prioritet rešavanje pitanja kolektivnog ugovora. Primer 6 zahteva detaljnije objašnjenje jer je složeniji od prethodnih. U ovom diskursnom segmentu susreću se nekoliko različitih metaforičkih preslikavanja: orijentaciona metafora MOĆ JE GORE (odozgo nadole), domen RATA (povlačeći se, osvojimo) i domen PUTOVANJA (napuštajući, korak po korak, izađemo).

- 1) Prosveta ne može da bude izuzeta od smanjenja plata za 10 odsto i u tome Vlada Srbije ne može da odstupi ni za *korak*.
- 2) Neposredni prvi zadatak nam je da radimo ozbiljno na kolektivnom ugovoru i da on bude samo *prvi korak* u rešavanju problema prosvete (...) A ako bi prosvetnim radnicima rekli da idu u privatni sektor onda bi otišli samo najbolji – rekao je Verbić.
- 3) On podseća da je za ponedeljak zakazan sastanak sindikalnih lidera na kojima će se dogovoriti o *daljim koracima*, ali da je sasvim sigurno da će se štrajk nastaviti i u drugom polugodištu koje počinje za nekoliko dana, prvo u školama u Vojvodini.
- 4) Za štrajk nisu znali da je ovo *poslednji korak*.
- 5) Verbić ne sme da odstupi ni za *korak*.
- 6) Vlast sprovodi sve što naumi bez obzira na bilo čije mišljenje, sa nama komunicira isključivo *odozgo nadole*, i na svako pitanje i kritiku odgovara još većom arogancijom. Koliko smo *povlačeći se* u sve uži lični krug i *napuštajući, korak po korak*, prostor javnog života i sami doprineli tome, posebno je pitanje.

U svakom slučaju, taj „prostor slobode“, kako kaže Branka Prpa, prostor u kome društvo kroz javnu debatu i dijalog definiše i rekreira samo sebe, sada moramo ponovo da *osvojimo*, da preuzmemo odgovornost za sopstvene živote, ako želimo da nađemo način da *izađemo* iz ove spirale društvenog i državnog sunovrata.

U narednim primerima nailazimo na pojmove saobraćaja. Na ministra se gleda kao na dobroćudnog, pametnog i drugačijeg čoveka koji je nazvan *fellow-traveller* što znači *osoba koja putuje na isto mesto kao i druga osoba* odnosno saputnik (7). Predstavnici sindikata vide kao poslednju priliku da se ostvare njihovi zahtevi (8), dok jedan predsednik sindikata misli da, budući da Srbija ne ulaže dovoljno novčanih sredstava u obrazovanje, ne možemo da se poredimo sa razvijenim evropskim zemljama koje tri puta više izdvajaju za budžet, već da ćemo postati nalik na nerazvijene zemlje centralne Afrike odnosno da ćemo znatno pogoršati stanje u obrazovanju (9).

- 7) Naročito ako se radi o ministru-ekspertu koji nije klasičan partijski aparatčik i poslušnik, kao Stefanović i Selaković, a ni toliko živopisan kao ministar odbrane i podne keramike, već je dobronamerni *fellow-traveller* naprednjačke vlasti koji joj daje intelektualni legitimitet.
- 8) Sindikati smatraju i da je ovo *poslednji voz* da Verbić ispuni njihove zahteve, u suprotnom će tražiti njegovu ostavku i neće biti završena školska godina, niti održani maturski ispiti.
- 9) Prema Matijevićevim rečima, Srbija od svih evropskih zemalja najmanje izdvaja za obrazovanje (3,18 odsto budžeta naspram 6,5 procenata), a po mišljenju predsednika Granskog sindikata prosvete *Nezavisnost* Tomislava Živanovića, Srbija je na *koloseku* koji vodi u centralnu Afriku, a ne u Evropu.

Kada su u pitanju pregovori, čini se kao da se uopšte ne napreduje. Predsednik sindikata vidi pregovore kao *ćorsokak* odnosno slepu ulicu iz koje se ne može kretati dalje odnosno ne može se izaći, ukoliko se ne vratite unazad. Uz datu imenicu dodao je i pridev *debeo* koje čini dato stanje još težim i maltene bezizlaznim. Ovde dati epitet ima značenje onaj koji ima velike razmere i ozbiljne posledice, veliki i težak (RMS, 2011: 241). Sve što je krupnije i veće doživljava se kao značajnije i važnije. Takođe upotrebljava glagol *zapasti* koji se koristi kada određeni predmet padne iza nečega što je fizički teško dostupno, nije ga lako izvući ili doći do njega i može tu da ostane duže vreme dok ga neko ne dohvati. Međutim, Matijević pozitivno gleda na ishod koristeći

glagol *osvežiti* iz izvornog domena *vode* jer smatra da će se štrajkom ponovo pokrenuti pregovori (10).

10) „Odlučili smo se za radikalizaciju štrajka, jer smatramo da su pregovori sa Ministarstvom prosvete oko štrajkačkih zahteva *zapali u debeo ćorsokak* i nadamo se da ćemo na ovaj način *osvežiti* pregovore“, kazao je Dragan Matijević.

Međutim, stanje ostaje isto, ništa se ne menja. Sindikati vide štrajk kao pokretača, a Ministarstvo kao kočničara. Razgovori su zaustavljeni bez izgleda na produženje i dovedeni u

bezizlaznu situaciju (RMS, 2011: 1280). Sindikati uviđaju da se problem platnih razreda neće rešiti i da se tapka u mestu.

11) Predsednik Granskog sindikata prosvete „Nezavisnost“ Tomislav Živanović ističe da je nastavak štrajka upozorenje vladi da, kako kaže, *ubrza* pregovore sa sindikatima o njihovim zahtevima.

12) Vlada i Ministarstvo prosvete insistiraju s druge strane da se ova dva dokumenta potpišu istovremeno, što po sindikatima znači *usporavanje* pregovora i nastavak štrajka.

13) Podsećam da su sindikati pozvali premijera Srbije Aleksandra Vučića da se uključi u razgovore. Mislim da se bez njegovog učešća pregovori *neće pomeriti sa mrtve tačke* – rekla je portparolka USPRS i dodala da sindikati ne odustaju od razgovora, ali da za sada nije zakazan termin novih pregovora.

14) Pre svega, platni razredi za koje smo se mi zalagali sve vreme i nekako čak imali i predlog na koji način da država uvede pravedni sistem među one koje finansira, to je negde *zastalo* na samom početku.

15) *Kaskamo*, a platni razredi *nismo se ni pomerili*.

16) Iako su sindikati prošle nedelje imali razumevanja za argumente Ministarstva prosvete i danas predložili varijantu Sporazuma koji je prihvatljiviji nego pre sedam dana, sa druge pregovaračke strane nije bilo nikakvog *pomaka*.

Pojmovni domen razaranja

Skoro svi metaforički primeri ovog domena potiču iz diskursa sindikalaca i prosvetnih radnika, dok se samo dva primera pripisuju ministru. Do ovakvog nesklada došlo je zato što prosvetni radnici doživljavaju Vladu i ministre kao rušitelje obrazovanja (5-9) i njihovog dostojanstva (1, 2) zbog smanjenja budžeta za obrazovanje. Umesto glagola srušiti – učiniti nešto da padne, obaliti, oboriti (RMS, 2011: 1240), sindikat je odabrao glagol *urušiti* koji znači srušiti što tako padne unutra

(RMS, 2011: 1380), odnosno razrušiti, razoriti obrazovanje isključivo iznutra (1). Budući da postoje četiri reprezentativna prosvetna sindikata, predstavnik sindikata demantuje da oni nisu složni i da ih je lako pokidati kao komadiće papira (3). Međutim, upravo se pokazalo suprotno – da su sindikati svojom podeljenošću sami sebe osujetili odnosno osakitali (4). Sindikati smatraju da je LOŠE UPRAVLJANJE DRŽAVOM RAZARANJE, a Ministarstvo kao DESTRUKTIVNU SILU, dok Vlada smatra da vodi dobru politiku ukoliko smanji troškove.

Ministarstvo i Vlada poseduju samo jednu metaforu iz domena građevine kada opravdavaju mere štednje da bi se razvija napredna i uspešna država (10). Pojmovni domen razaranja je znatno brojniji u odnosu na pojmovni domen građevine jer štrajkači žele da naglase negativne posledice po obrazovni sistem koje se mogu desiti, ukoliko štrajk ne uspe.

- 1) Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije (USPRS) je uputila i proglas javnosti i roditeljima, u kojima objašnjava razloge za štrajk i u kojem se navodi da prosvetni radnici ne žele da ih smatraju neprijateljima dece, da su i oni roditelji i da nagomilani problemi, a posebno korupcija, prete da *uruše* kompletan obrazovni sistem.
- 2) Onaj ko *ruši* naše dostojanstvo čini nepravdu prema sopstvenoj deci, njihovoj budućnosti i budućnosti celog društva.
- 3) Tomislav Živanović, predsednik GSPRS Nezavisnost, istakao je da se sindikati *nisu pocepali* i da su jedinstveni.
- 4) Kao što vidimo, reprezentativni prosvetarski sindikati su u svojoj borbi za dostojanstvo nastavnika i povratak poštovanja prema njihovoj profesiji *sami sebe upucali u nogu*.
- 5) Ministar prosvete, Srđan Verbić, namerio je da pod uticajem iskusnih savetnika *razbije* štrajk.
- 6) Zašto ste onda prekinuli onaj prošli petomesečni štrajk u toku prošle školske godine koja je praktično *uništena*, a ništa nije dogovoreno samo je obećano?
- 7) Premijer nas svakodnevno ubeđuje da su *rezovi* i uštede bili neophodni pa samim tim i smanjenje od 10 odsto.
- 8) Kao što nije smelo da se dogodi da oni koji nam obrazuju decu dobijaju 38.000 dinara mesečno, ni da im se plate *srežu* u istom procentu kao i onima koji primaju skoro dvostruko više.
- 9) Poslednja naredba ministra prosvete školama da po svaku cenu zvone na 45 minuta, unela je *pometnju* i *rasulo* u škole u štrajku.

10) Ministarstvo je dodalo da zahvaljuje svim zaposlenima u Srbiji, a naročito policiji, na razumevanju da u ovim teškim danima svi zajedno, uključujući i ministarstvo, moraju da ponesu teret *izgradnje* države koja će biti održiva i prosperitetna.

Prosvetni radnici tvrde da deca ispaštaju zbog Ministarstva, dok Ministarstvo vidi krivca u štrajkačima. Obe strane su mišljenja da su deca „oštećena” iz svojih razloga, mada to više potencira Ministarstvo (11, 12). Ministar nastavnike vidi kao rušitelje zakona (13).

11) „Razlozi leže u velikoj opasnosti da ovaj štrajk potpuno obezvredi školsku godinu. Čak i ako bude proglašena regularnom (a ministar prosvete će to sigurno učiniti), ona to neće biti, jer će učenici u školama u štrajku biti teško *oštećeni* i biće im ugrožena njihova osnovna prava”, saopštio je SRPS i naveo da je broj potencijalno *oštećenih* učenika je između 300.000 i 400.000.

12) Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja želi da sindikatima u štrajku omogući potpisivanje posebnog kolektivnog ugovora pod istim uslovima pod kojim je već potpisan sa druga dva sindikata – onda kada preuzmu svoje obaveze i okončaju štrajk od kog đaci imaju najviše *štete* – izričit je Verbić.

13) Šta ćete preduzeti ako nastavnici u štrajku odbiju da zaključe ocene na kraju drugog polugodišta? Nadam se da se to neće desiti. Ne znam šta mogu da budu potezi države ako neko krene da sistematski *krši* zakon.

4. Tumačenje podataka i rezultati istraživanja

U ovom delu rada pokušaćemo objasniti zbog čega postoji tako velika razlika u (ne)upotrebi metafore između sindikata i Ministarstva, odnosno zašto se Ministarstvo služi metaforama u znatno manjoj meri.

Iz podataka koje smo dobili analizom korpusa, ustanovili smo da postoji nesrazmera u korišćenju metafora dveju strana. Postavlja se očigledno pitanje zašto je to slučaj, te ćemo ovde izložiti moguća tumačenja uzroka ove pojave. Naime, smatramo da za nesrazmerno grupisanje podataka postoji nekoliko razloga. Sindikati i prosvetni radnici nastoje da kao oštećena strana što bolje objasne i približe javnosti svoj poniženi položaj u društvu, istaknu bitnost obrazovanja za čovekov budući život i ubede Ministarstvo i Vladu da izuzmu prosvetu od smanjenja zarada. Ministarstvo i Vlada nisu dovoljno vremena posvetili ovom problemu, smatrajući ga nevažnim i stoga nisu trošili reči, ne dopuštajući da se započne bilo kakva rasprava – otud nedostatak metafora.

Kada je reč o izvornim domenima metafora kod ovih sučeljenih strana, uočljivo je na osnovu podataka iz korpusa da su metafore iznikle iz različitih izvornih domena. Te podatke možemo objasniti činjenicom da ove strane imaju različite poglede na sopstveni položaj, položaj druge strane, na međusobne odnose, kao i na štrajk i sve okolnosti koje ga prate. Najveći deo metafora prosvetnih radnika izvire iz domena rata, putovanja i razaranja. Oni gledaju na štrajk kao rat zato što se bore za bolji položaj i spas obrazovanja, pozivajući se na nacionalnu istoriju od vladavine pod Turcima preko ustanaka do Golog otoka kako bi preciznije opisali svoj položaj, izneli svoj stav i emotivni odnos prema tome i tako probudili razumevanje kod javnosti i Ministarstva. Takođe, oni vide štrajk i kao putovanje koje od početka deluje obećavajuće jer će se samo štrajkom ponovo pokrenuti pregovori, ali stanje u obrazovanju se iz nedostižnog napretka vraća u pređašnje, čak i gore – nazaduje se, pošto Ministarstvo insistira na potpisivanju kolektivnog ugovora, čije odredbe ne odgovaraju sindikatima i kojih se Ministarstvo kruto drži. Pošto Ministarstvo skoro i da nema metafore iz domena rata, a prosvetni radnici, sudeći prema metaforama koje koriste, vode rat, nameće se pitanje da li oni vode rat zapravo sami, bez učešća druge strane, a pritom ih niko ne čuje.

Na osnovu metafora koje Ministarstvo koristi, a koje su iz domena sporta, može se steći utisak da ono gleda na ovu situaciju štrajka vedrije: scenariji iz sporta su jasniji, sa prepoznatljivim učesnicima, a cilj je pobeda. Ministarstvo se koristi i metaforama iz domena zdravlja kada pokušava da predstavi pregovore i sporazume kao ozdravljenje prosvete, naglašavajući pritom da je ekonomski oporavak prioritet. Iako obe strane uviđaju da štrajk može da upropasti školsku godinu, prosvetni radnici i sindikati misle da su mere štednje i drugi problemi daleko pogubniji za obrazovanje budući da su postupci Ministarstva i Vlade pokazali da je obrazovanje pre trošak, nego ulaganje u budućnost.

Prosvetni radnici i njihovi sindikati doživljavaju štrajk kao rat u kome se bore ne samo za uskraćene materijalne potrebe („dinar više“, „hleb nasušni“) nego i za duhovne ciljeve (dostojanstvo, poštovanje prema knjizi, mesto u društvu). Štrajkovi, skraćeni časovi i obustava rada, kao glavna oružja, pokazala su se neuspešnim. Budući da su im Ministarstvo i Vlada smanjili već umanjene plate, dodatno su pogoršali položaj radnika, koji „moljakuju vlast za mrvicu“. Tokom ovog štrajka, nastavnici su izgubili i vreme i novac. Oni vide vlast kao rušitelje obrazovanja zbog mera štednje u obrazovanju, a vlast njih kao rušitelje zakona. Ne pronalaze u njoj sagovornika koji ih

ignoriše „ogrativši se kineskim zidom“. Pošto ništa nisu postigli, nastavnici ocenjuju svoj položaj gorim od roba.

Kada je u pitanju „raspodela budžetskog kolača“, Vlada i Ministarstvo upravljaju budžetom i odlučuju o njemu, dok prosvetni radnici ne učestvuju u njegovoj podeli („U njihovim rukama je nož i pogača“), a trebalo bi jer su deo tog sistema i ostvaruju neposredan rad sa učenicima: „Napravili su račun bez krčmara“. Nastavnici samo bespogovorno prihvataju rezultate politike odozgo nadole.

Ministarstvo i Vlada odugovlače igru u kojoj igraju samo po svojim pravilima (ne odustaju od izuzimanja prosvete od smanjenja zarada), a čiji je cilj uštedeti što više, na štetu prosvete, za poboljšanje ekonomije i izgradnje održive i prosperitetne države: „Ministarstvo kao da je privatna firma koja organizuje podizvođačke radove.“ Sindikati i nastavnici moraće se povinovati tuđim pravilima. Oni smatraju da će se, ovim postupkom, učenici pre usmeriti na sticanje novca i njegovo trošenje nego na sticanje znanja: „Aktuelna vlast samo je dokusurila ono što su prethodne radile sa ciljem da se uništi državno obrazovanje, da se forsira privatni sektor, da se ne ulaže u školstvo, a da se od đaka prave loši studenti i dobri potrošači“. Ovi citati govore o tome da su ekonomija, profit i zahtevi tržišta važniji od obrazovanja.

5. Zaključak

Autorka u ovom radu proučava pojmovne metafore u diskursu o štrajku između prosvetnih radnika i sindikata i Vlade i Ministarstva koji, preko analize i tumačenja metaforičkih izraza u svetlu teorije pojmovnih metafora i adekvatne metodologije, daje rezultate i razloge za njihovu upotrebu.

Pojmovna metafora izlazi iz okvira metafore definisane kao stilske figure i gradi pojam koji je uobičen našim čulima, iskustvom i mišljenjem. Integrisana u metaforički izraz, pojmovna metafora sadrži izvorni i ciljni domen koji objašnjavaju apstaktne pojave pomoću opipljivih i konkretnih na osnovu delimičnih strukturalnih sličnosti odnosno preslikavanja. Kada se nađu u političkom diskursu, pojmovne metafore imaju ulogu da ubede sagovornike da prihvate datu politiku. Budući da teorija pojmovnih metafora nije dobro metodološki utemeljena, podaci su obrađeni kroz proceduru za prepoznavanje metafore autora grupe Pragglejaz.

Metafore iz korpusa prosvetnih radnika i sindikata nalaze se u preko devedeset članaka i petnaestak video snimaka, dok su metafore Ministarstva i Vlade pronađene tek u desetak članaka i samo jednoj emisiji. Podaci su nejednako distribuirani iz nekoliko razloga. S obzirom na to da je prosvetnim radnicima ukinut deo mesečne

zarade, oni su više govorili o tome u medijima nego suparnička strana. Svojim izjavama hteli su da opišu položaj, izraze svoje misli i osećanja na prijemčiv odnosno razumljiviji način. Na drugoj strani, prilično mali broj metafora može se obrazložiti nezainteresovanošću Vlade i Ministarstva koji zanemaruju i ne uzimaju ozbiljno datu situaciju. Na osnovu metafora koje koriste, čini se da obe strane vode monolog, a ne dijalog.

Pošto obe strane drugačije gledaju na događaje i tumače ih, upotrebljavaju se metafore iz različitih izvornih domena. Ministarstvo i Vlada koriste metafore iz domena sporta i zdravlja, dok prosvetni radnici iz domena rata, putovanja i razaranja. Da bi naveli uverljiva objašnjenja i valjane razloge za svoju politiku, Ministarstvo i Vlada mere štednje, koje slepo primenjuju, smatraju dobrim jer utiču na privredni oporavak, a izabrali su domen sporta zato što pruža jednostavan i pitak scenario u kojem su učesnici i cilj jasni. Na drugoj strani, prosvetni radnici i sindikati vide štrajk kao rat u kojem se bore protiv smanjenja zarada i za bolji i dostojanstven vlastiti položaj i stanje u obrazovanju u društvu. Štrajk se objašnjava kao putovanje ka napretku do željenog odredišta na koje se nije krenulo već se nazadovalo. Iz svega ovoga se vidi da je način konceptualizacije problema potpuno drugačiji i kod jedne i kod druge strane. Prosvetni radnici misle da mere štednje ne pogoduju obrazovanju nego ga uništavaju i obezvređuju jer se na odvajanje novčanih sredstava za obrazovanje gleda kao na trošak, a ne kao na ulaganje u budućnost. Dodatnim troškom se smatra uvođenje platnih razreda budući da najobrazovaniji ljudi rade u prosveti. Smanjenjem budžeta za obrazovanje i nejednako smanjenje plata u državnom sektoru Vlada i Ministarstvo su pokazali celom društvu da su obrazovanje i nastavnik nebitni, dajući prednost ekonomiji, tržištu i profitu. Oспорili su vrednost obrazovanja i omalovažili visokoobrazovanog nastavnika. Ovo su zaključci koji se nameću posmatrajući metafore koje su upotrebljavali prosvetni radnici i njihovi sindikati.

Literatura

- Chilton, P. (1996). *Security Metaphors: Cold War Discourse from Containment to Common House*. New York: Peter Lang.
- Chilton, P. (2004). *Analysing Political Discourse. Theory and Practice*. London: Routledge.

- Grady, J. (1997a). *Foundations of meaning: primary metaphors and primary scenes. Unpublished PhD thesis*. Berkeley: University of California.
- Grady, J. (1997b). Theories are buildings revisited. *Cognitive Linguistics*, 8 (4), 267-90.
- Klikovac, D. (2004). *Metafore u jeziku i mišljenju*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- Kovecses, Z. (2010). *Metaphor. A practical introduction* (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- Palavestra, J. (2015). *A Journey to a Better Future or a Lonely Road to Nowhere: Metaphors in the Discourse of Scottish Independence*. Master rad. Beograd: Filološki fakultet.
- Radojević, M. (2014). *Istorija. Udžbenik za treći razred gimnazije prirodno-matematičkog smera, četvrti razred gimnazije društveno-jezičkog smera i opšteg tipa i četvrti razred srednje stručne škole za obrazovne profile pravni tehničar i birotehničar*. Beograd: Klett.
- Semino, E. (2008). *Metaphor in Discourse* (1st ed). NewYork: Cambridge University Press.
- RMS (2011). *Rečnik srpskoga jezika*. Novi Sad: Matica Srpska.

Korpus

Multimedijalni izvornici

- Đukanović, V. (25. decembar 2014). Da možda ne [video]. Preuzeto 1. jula 2015, sa <https://www.youtube.com/watch?v=2Qikxmbzkig>
- ForumVgGimnazija (1. februar 2016). Светосавска трибина: Бранко Трифуновић (СРПС) [video]. Preuzeto 13. februara 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=UNxLnqBX06s>
- ForumVgGimnazija (1. februar 2016). Светосавска трибина: Иван Дојчиновић[video]. Preuzeto 13. februara 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=XgjfG534MuE>
- ForumVgGimnazija (1. februar 2016). Светосавска трибина: Ружица Тодић Брдарић (ГСПРС "Независност")[video]. Preuzeto 13. februara 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=BynWpgwSRWM>

- ForumBgGimnazija (1. februara 2016). Светосавска трибина: Владимир Ацић (УСПРС) [video]. Preuzeto 13. februara 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=iSbePzNdnD0>
- ForumBgGimnazija (31. januar 2016). Светосавска трибина: Бранислав Павловић (СОС) [video]. Preuzeto 13. februara 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=wEIuu2Mt9Bo>
- ForumBgGimnazija (31. januar 2016). Светосавска трибина: Др Томислав Живановић (ГСПРС "Независност") [video], Preuzeto 13. februara 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=WfeN-XZTo4w>,
- InfoUSPRS (21. novembar 2014). НАСТАВАК ШТРАЈКА! [video]. Preuzeto 3. jula 2015, sa <https://www.youtube.com/watch?v=vpwMUpjwqDs>
- InfoUSPRS (22. decembar 2014). Jedan na jedan [video]. Preuzeto 7. avgusta 2015, sa https://www.youtube.com/watch?v=cLI8ojl_XWY
- Institut za industrijske odnose (19. novembar 2014). Tomislav Živanović o štrajku prosvetnih radnika [video], Preuzeto 24. avgust 2015, sa <https://www.youtube.com/watch?v=TLA34YS59gU>
- Kanal9TVNS (3. oktobar 2014). BLEDI EFEKTI ŠTRAJKA [video]. Preuzeto 24. jun 2015, sa <https://www.youtube.com/watch?v=e9kSMbW7XIs>
- Ko je Odgovoran (18. mart 2015). Još jedan štrajk prosvetnih radnika [video]. Preuzeto 22. jul 2015, sa <https://www.youtube.com/watch?v=gk6qFb68cF8>
- Profidizajn (31. januar 2016). Jasna Janković (USPRS): Štrajk je sve čega se oni plaše! [video]. Preuzeto 11. februar 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=y2TUfIA8IA>
- Radio Televizija Vojvodine (17. mart 2015). Matijević: MMF upravlja srpskom prosvetom [video]. Preuzeto 20. mart 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=VKHmYuxj4HE>,
- Radio Televizija Vojvodine (26. februara 2016). Unija sindikata prosvetnih radnika nastavlja štrajk [video]. Preuzeto 2. mart 2016, sa <https://www.youtube.com/watch?v=otp9RP5Eaa8>
- RTVranje (22. decembar 2014). RTV Vranje Strajk prosvetara [video]. Preuzeto sa <https://www.youtube.com/watch?v=Lstdn4Ls-Yg>
- Santos Zrenjanin (2. mart 2015). SPRB Štrajk prosvetnih radnika [video]. Preuzeto , sa <https://www.youtube.com/watch?v=9ZXrMghKu8>

TVKopernikus (26. februar 2016). Prosveta ima reč 1 - Jasna Janković, Aleksandar Lipkovski - (TV KCN) [video]. Preuzeto , sa <https://www.youtube.com/watch?v=F4fxvaCi9IU>

Članci u onlajn dnevnim novinama

021 (23. mart 2015). Radikalizuje se štrajk prosvetara, bez nastave u mnogim školama. Preuzeto 25. marta 2015, sa <http://www.021.rs/story/Info/Srbija/104035/Radikalizuje-se-strajk-prosvetara-bez-nastave-u-mnogim-skolama.html>

021 (24. april 2015). U ponedeljak normalna nastava, Vučić zahvalio prosvetarima. Preuzeto 25. aprila 2015, sa <http://www.021.rs/story/Info/Srbija/106614/U-ponedeljak-normalna-nastava-Vucic-zahvalio-prosvetarima.html>

24sata (26. decembar 2014). Besmisao: sedam ljudi koji zarađuju više od prosvetara a nikako ne bi trebalo. Preuzeto , sa <http://www.24sata.rs/besmisao-7-ljudi-koji-zaraduju-vise-od-prosvetara-a-nikako-ne-bi-trebalo/576>

A, V. (4.mart 2015). Opet propali pregovori sindikata i Ministarstva prosvete. Preuzeto , sa http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/opet_propali_pregovori_sindikata_i_ministarstva_prosvete_55.html?news_id=298260#sthash.M4Xn1XyE.rmR4Sy40.dpuf

Akter (1. april 2015). Ministar zove na sastanak. Preuzeto , sa <http://www.naslovi.net/2015-04-01/akter/ministar-zove-na-sastanak/14001762>

Akter (17. mart 2015). Četiri meseca štrajka. Preuzeto , sa <http://www.prelistavanje.rs/vest/prikazi/cetiri-meseca-strajka/1350427>

Andrić, V. (2. mart 2015). Štrajkači ostaju bez 6.000 dinara. Preuzeto , sa http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/_strajkaci_ostaju_bez_6000_dinara_55.html?news_id=298105#sthash.DkUUTCbf.dpuf

Andrić, V. (3.februar 2015.). Beogradski prosvetari da se probude. Preuzeto , sa http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/beogradski_prosvetari_da_se_probude.55.html?news_id=296805

Andrić, V. (5. jun 2015). Prosvetari sumnjaju u obećanja vlade. Preuzeto , sa http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/_prosvetari_sumnjaju_u_obecanja_vlade_55.html?news_id=302815#sthash.dPvo1XKM.dpuf

- Antić, M. (2. mart 2015). Prosvetari pitaju: Kome odgovara da učitelj bude siromašan. Preuzeto , sa <http://rs.n1info.com/a39356/Vesti/Provetari-traze-bolji-materijalni-polozaj.html>
- B92 (9. maj 2014). Вербић - синдикати без договора. Preuzeto , sa http://www.unijasprs.org.rs/index.php?option=com_content&task=view&id=21381&Itemid=36
- Beta (12. februar 2015). Kraj štrajka prosvetara 18. Februara. Preuzeto , sa <http://mondo.rs/a769731/Info/Drustvo/Sindikati-prekidaju-strajk-18.-februar-ako-svi-prihvate-dogovor-sa-Vladom.html>
- Beta (13. novembar 2014). Министарство: Нема изузетака за смањење плата. Preuzeto 13. novembar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/310691/Ministarstvo-Nema-izuzetaka-za-smanjenje-plata>
- Beta (15. april 2015). Janković: Izvršna vlast negoduje zbog kritika u medijima. Preuzeto , sa [http://www.blic.rs/vesti/politika/jankovic-izvršna-vlast-negoduje-zbog-kritika-u-medijima/b9pv3vz](http://www.blic.rs/vesti/politika/jankovic-izvrсна-vlast-negoduje-zbog-kritika-u-medijima/b9pv3vz)
- Beta (16. novembar 2014). Просветари у Србији у штрајку, настава 30 минута. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/310933/Друштво/Просветари-у-Србији-у-штрајку-настава-30-минута>
- Beta (17. mart 2015). Počeo protest prosvetara. Preuzeto , sa <http://www.naslovi.net/2015-03-17/beta/poceo-protest-prosvetara/13815581>
- Beta (20. januar 2015). Sindikati prosvete: Usaglašen tekst kolektivnog ugovora. Preuzeto , sa <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/sindikati-prosvete-usaglasen-tekst-kolektivnog-ugovora/bjp6ekl>
- Beta (21. decembar 2014). Просветни радници сутра попутно обустављају рад. Preuzeto 21. decembar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/314034/Prosvetni-radnici-sutra-poptuno-obustavljaju-rad>
- Beta (27. novembar 2014). Verbić: Štrajk prosvetara da se završi odmah. Preuzeto , sa <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/verbic-strajk-prosvetara-da-se-završi-odmah/sv2fmmc>
- Beta i Tanjug (17. mart 2015). Verbić: Među nastavnicima bilo i onih koji to nisu. Preuzeto , sa <http://www.novimagazin.rs/vesti/verbic-medju-nastavnicima-bilo-i-onih-koji-to-nisu>,

- Bukvić, D. (5. jul 2015). Партијска књижица постаје главни хоби. Preuzeto 5. jul 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/332307/Политика/Партијска-књижица-постаје-главни-хоби!#>
- Cvetković, Lj. (29. mart 2015). Janković: Obrazovanje nije politička volja vlade. Preuzeto , sa <http://www.slobodnaevropa.org/a/jankovic-obrazovanje-nije-politicka-volja-vlade/26926339.html>
- Č, J. (21. oktobar 2014). Просветари не могу да буду изузети од смањења плата. Preuzeto 21. oktobar 2014, sa
- Ć, R. (7. april 2015). Prosvetarima plata gratis?. Preuzeto , sa <http://arhiva.alo.rs/vesti/aktuelno/prosvetarima-plata-gratis/92539>
- Dimitrijević, B. (21. februar, 2015). Kolektivno besvesno ministra prosvete. Preuzeto , sa <http://pescanik.net/kolektivno-besvesno-ministra-prosvete/>
- Grujić, B. (3. mart 2015). Srpska prosveta na stubu srama (3): Gladan nastavnik je opasan. Preuzeto , sa <http://www.vesti-online.com/Vesti/Tema-dana/475292/Srpska-prosveta-na-stubu-srama-3-Gladan-nastavnik-je-opasan>
- Gucijan, S. (10. decembar 2014). Просветари обустављају наставу 22. Децембра. Preuzeto 10. decembar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/313071/Просветари-обустављају-наставу-22-децембра>
- Gucijan, S. (10. januar 2015). Без договора Вербића и просветара. Preuzeto 10. januar 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/315750/Друштво/Без-договора-Вербића-и-просветара#!>
- Gucijan, S. (12. januar 2015). Штрајк и у другом полугодишту. Preuzeto 12. januar 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/315939/Друштво/Штрајк-и-у-другом-полугодишту>
- Gucijan, S. (15. januar 2015). Вербић смењује све начелнике школских управа. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/316177/Verbic-smenjuje-sve-nacelnike-skolskih-uprava>
- Gucijan, S. (16. mart 2015). Протест просветара данас у подне. Preuzeto, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/321961/Друштво/Протест-просветара-данас-у-подне#>
- Gucijan, S. (17. decembar 2014.). Просветари и Министарство (нису) постигли договор. Preuzeto sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/313684/Drustvo/Prosvetari-i-Ministarstvo-nisu-postigli-dogovor>
- Gucijan, S. (17. oktobar 2014). Школе у штрајку, синдикат и Министарство „ратују“ подацима. Preuzeto 17. oktobar 2014, sa

<http://www.politika.rs/scc/clanak/311003/Drustvo/Skole-u-strajku-sindikat-i-Ministarstvo-ratuju-podacima#>

Gucijan, S. (18. februar 2016). Просветни синдикат позива наставнике на протесте. Preuzeto 23. februar 2016, sa

<http://www.politika.rs/scc/clanak/349479/Друштво/Просветни-синдикат-позива-наставнике-на-протесте>

Gucijan, S. (18. mart 2015). Заливање Вербића. Preuzeto 20. mart 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/Заливање-Вербића#>

Gucijan, S. (19. oktobar 2014). Све више школа у штрајку. Preuzeto 19. oktobar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/311198/Sve-vise-skola-u-strajku#>

Gucijan, S. (21. decembar 2014). Потпуна обустава наставе у школама. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/314094/Друштво/Потпуна-обустава-наставе-у-школама#>

Gucijan, S. (21. oktobar 2014). Протест на Тргу Николе Пашића. Preuzeto 21. oktobar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/308555/Друштво/Протест-на-Тргу-Николе-Пашића#!>

Gucijan, S. (22. aril 2015). Прекинут штрајк просветних радника. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/325469/Друштво/Прекинут-штрајк-просветних-радника>

Gucijan, S. (22. decembar 2014). Ђаци без књижица, наставници се не плаше отказа. Preuzeto sa 22. decembar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/314117/Drustvo/Daci-bez-knjizica-nastavnici-se-ne-plase-otkaza>

Gucijan, S. (22. oktobar 2014). Наставници штрајковали, министарство прети отказима. Preuzeto 22. oktobar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/308606/Наставници-штрајковали-министарство-прети-отказима#>

Gucijan, S. (25. mart 2015). Вербић: Вучић ће ме оценити. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/322825/Drustvo/Verbic-Vucic-se-me-oceniti#>

Gucijan, S. (27. decembar 2014). Оцене закључене у дневницима, али не и књижицама. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/314533/Оцене-zakljucene-u-dnevnicima-ali-ne-i-knjizicama#>

- Gucijan, S. (27. januar 2015). Светосавска академија под ведрим небом. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/317440/Svetosavska-akademija-pod-vedrim-nebom#>
- Gucijan, S. (3. mart 2015). По глави ђака. Preuzeto , sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/320663/Uvodnik/Po-glavi-daka#>
- Gucijan, S. (30. januar 2015). Просвета без Посебног колективног уговора. Preuzeto , sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/317740/ Друштво/Просвета-без-Посебног-колективног-уговора](http://www.politika.rs/scc/clanak/317740/Друштво/Просвета-без-Посебног-колективног-уговора)
- Gucijan, S. (6. mart 2015). Ултиматум Вербићу: Неће бити матуре, нити подељене књижице. Preuzeto 6. mart 2015, sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/321697/ Друштво/Ултиматум-Вербићу-Неће-бити-матуре-нити-подељене-књижице#](http://www.politika.rs/scc/clanak/321697/Друштво/Ултиматум-Вербићу-Неће-бити-матуре-нити-подељене-књижице#)
- Gucijan, S. (7. april 2015). Ко је крив за штрајк просветних радника. Preuzeto , sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/324091/ Друштво/Ко-је-крив-за-штрајк-просветних-радника#](http://www.politika.rs/scc/clanak/324091/Друштво/Ко-је-крив-за-штрајк-просветних-радника#)
- Gucijan, S. (8. januar 2015). У понедељак одлука о наставку штрајка наставника. Preuzeto 18. jul 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/315605/У-понедељак-одлука-о-наставку-штрајка-наставника#>
- Gucijan, S. i Ćekerevac, M. (7. мај 2015). Претучен Вербићев помоћник. Preuzeto 5. jula 2015, sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/311388/ Друштво/Претучен-Вербићев-помоћник](http://www.politika.rs/scc/clanak/311388/Друштво/Претучен-Вербићев-помоћник)
- I, V. i M, I. (25. mart 2015). Profesori će tužiti direktore zbog plata. Preuzeto 13. jula 2015, sa <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:540293-Profesori-ce-tuziti-direktore-zbog-plata>
- Ilić, D. (24. mart, 2015). Verbićeva škola za cinkaroše. Preuzeto 3. avgusta 2015, sa <http://pescanik.net/verbiceva-skola-za-cinkarose/>
- Ilić, D. (27. mart 2015). Ministar bez „radne snage“. Preuzeto 30. jula 2015, sa <http://pescanik.net/ministar-bez-radne-snage/>
- Jašović, B. (21. decembar 2014). Могли бисмо да можемо. Preuzeto 14. avgusta 2015, sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/314003/ Mogli-bismo-da-mozemo#](http://www.politika.rs/scc/clanak/314003/Mogli-bismo-da-mozemo#)
- Jašović, B. (23. oktobar 2014). Шта у ствари хоће просветари?. Preuzeto 26. jula 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/311542/Остали-коментари/Шта-у-ствари-хоће-просветари>

- Jašović, B. (5. septembar 2014). Маркс у бермудама. Preuzeto 15. septembar 2014, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/304271/Погледи-са-стране/Маркс-у-бермудама>,
- Jašović, B. (6. mart 2015). Да ли су просветни радници класа за себе. Preuzeto 12. jula 2015, sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/320834/ Да-ли-су-просветни-радници-класа-за-себе](http://www.politika.rs/scc/clanak/320834/Да-ли-су-просветни-радници-класа-за-себе)
- K, T. (4. mart 2015). Srpska prosveta na stubu srama (4): Da vam pokažem kako ja koljem svinju. Preuzeto 31. avgust 2015, sa <http://vesti-online.com/Vesti/Tema-dana/475290/Srpska-prosveta-na-stubu-srama-4-Da-vam-pokazem-kako-ja-koljem-svinju>
- Kurir (2. april 2015). Predstavници ministarstva i prosvetari počeli razgovore. Preuzeto 8. avgusta 2015, sa <http://www.kurir.rs/vesti/drustvo/predstavnici-ministarstva-i-prosvetari-poceli-razgovore-clanak-172426>
- Leskovic, M. (20. mart 2015). Verbić za "Blic": U prosveti 10.000 zaposlenih je višak. Preuzeto 16. jula 2015, sa <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/verbic-za-blic-u-prosveti-10000-zaposlenih-je-visak/vxktmk4>
- Leskovic, M. (23. mart 2015). BES NASTAVNIKA Štrajkom do kraja. Preuzeto 4. jula 2015, sa <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/bes-nastavnika-strajkom-do-kraja/nfq59mm>
- Mićević, I. (21. februar 2015). Još štrajkuje 700 škola. Preuzeto 6. sepembra 2015, sa <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:534890-Jos-strajkuje-700-skola>
- Mićević, I. (21. mart 2015). Ponovo prazne klupe. Preuzeto 6. septembra 2015, sa <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:539546-Ponovo-prazne-klupe>
- Mijatović, M. (19. mart 2015). Štrajk prosvetnih radnika – šta dalje? [web log message]. Preuzeto 28. juna 2015, sa <http://www.crvenakritika.org/vesti/strajkovi/60-strajk-prosvetnih-radnika-sta-dalje>
- Miletić, A. (2. april 2015). Достојанство, како то крхко звучи. Preuzeto 2. jula 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/323447/Dostojanstvo-kako-to-krhko-zvuici>
- Miletić, A. (8. maj 2015). Штрајк је некеме рат, а некеме брат. Preuzeto 18. avgusta 2015, sa [http://www.politika.rs/scc/clanak/326893/ Штрајк-је-некеме-рат-а-некеме-брат](http://www.politika.rs/scc/clanak/326893/Штрајк-је-некеме-рат-а-некеме-брат)

- N1 info (23. April 2015). Verbić: Sledeće nedelje biće okončan štrajk prosvetara. Preuzeto 15. avgusta 2015, sa <http://www.naslovi.net/2015-04-23/n1-info/verbic-sledece-nedelje-bice-okoncan-strajk-prosvetara/14286867>
- Nocić, V. (19. februar 2015). Штрајк просветара, разлози неуспеха. Preuzeto 22. avgusta 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/319421/Штрајк-просветара-разлози-неуспеха>
- Ozonpress (14. januar 2015). Ministar prosvete posetio Čačak. Preuzeto 23. januara 2015, sa <http://www.usprv.org.rs/2015/01/14/ministar-prosvete-posetio-cacak/>
- Paunović, T. (24. mart 2015). Solidarnost. Preuzeto 27. avgusta 2015, sa <http://pescanik.net/solidarnosc/>
- Pavlović, J. (25. april 2015). Rekvijem za prosvetne snove. Preuzeto 26. avgusta 2015, sa <http://pescanik.net/rekvijem-za-prosvetne-snove/>
- Pivljanin, R. (28. februar 2016). Srđan Verbić: Zvao sam mnoge u Vladu, nisu hteli. Preuzeto 1. marta 2016, sa <http://www.blic.rs/vesti/politika/srdan-verbic-zvao-sam-mnoge-u-vladu-nisu-hteli/c5smyk4>
- RTS (6. februar 2015). Bez napredka u pregovorima, prosvetari i dalje štrajkuju. Preuzeto 20. avgusta 2015, sa <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/1822779/bez-napredka-u-pregovorima-prosvetari-i-dalje-strajkuju.html>
- RTV (24. mart 2015). Sokić: Štrajk se nastavlja, zaključne ocene da rešava ministar. Preuzeto 16. jula 2015, sa http://www.rtv.rs/sr_lat/mladi/aktuelno/sokic-strajk-se-nastavlja-zakljucne-ocene-da-resava-ministar_581696.html
- Sokić, M. (25. april 2015). Poraz obrazovanja. Preuzeto 2. jula 2015, sa <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:545131-Poraz-obrazovanja>
- Tanjug (17. mart 2015). Sindikati: Ministar Verbić osvežen jer je bio bledunjav. Preuzeto 8. avgusta 2015, sa <http://rs.n1info.com/a43953/Vesti/Sindikati-Ministar-Verbic-osvezen-jer-je-bio-bledunjav.html>
- Tanjug (18. decembar 2014). Штрајк се наставља, ђаци можда без закључених оцена. Preuzeto 17. jula 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/313760/Друштво/Штрајк-се-наставља-ђаци-можда-без-закључених-оцена>
- Tanjug (13. mart 2015). Verbić: Poziv na kršenje zakona je neodgovoran. Preuzeto 30. Marta 2015, sa <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/verbic-poziv-na-krsenje-zakona-je-neodgovoran/eczkwvq>

- Tanjug (23. mart 2015). Janković: Situacija u školama izmiče kontroli. Preuzeto 19. jula 2015, sa <http://arhiva.alo.rs/vesti/aktuelno/jankovic-situacija-u-skolama-izmice-kontroli/90534>
- Tanjug (24. mart 2015). Zvanično gotov štrajk prosvetara!. Preuzeto 19. jula 2015, sa <http://arhiva.alo.rs/vesti/aktuelno/zvanicno-gotov-strajk-prosvetara/94900>
- Tanjug (25. mart 2015). Verbić: Sramna odluka da se ne drže pripreme za malu maturu. Preuzeto 19. jula 2015, sa <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/verbic-sramna-odluka-da-se-ne-drze-pripreme-za-malu-maturu/gxqmq42>
- Tanjug (26. mart 2015). KG: Javni čas podrške kolegama. Preuzeto 21. jula 2015, sa <http://www.naslovi.net/2015-03-26/b92/kg-javni-cas-podrske-kolegama/13927027>
- Tanjug (26. septembar 2015). Novi štrajk prosvetnih radnika sve izgledniji. Preuzeto 30. septembra 2015, sa <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/novi-strajk-prosvetnih-radnika-sve-izgledniji/q3hjdj9>
- Tanjug (27. mart 2015). Унија упозорава министра, СРПС одлаже радикализацију. Preuzeto 6. jula 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/323033/Unija-upozorava-ministra-SRPS-odlaze-radikalizaciju>
- Tanjug (27. novembar 2014). Jerkov: Verbić arogantan i nadmen. Preuzeto 10. avgusta 2015, sa <http://www.blic.rs/vesti/politika/jerkov-verbic-arogantan-i-nadmen/6t0g61t>
- Tanjug (27. novembar 2014). SDS: Nizak nivo svesti vlade i ministra o značaju prosvete. Preuzeto 10. avgusta 2015, sa <http://www.blic.rs/vesti/politika/sds-nizak-nivo-svesti-vlade-i-ministra-o-znacaju-prosvete/tnnrehw>
- Tanjug (30. mart 2015). PETI MESEC ŠTRAJKA: Unija prosvetnih radnika traži pomoć miritelja. Preuzeto 26. jula 2015, sa <http://www.kurir.rs/vesti/drustvo/peti-mesec-strajka-unija-prosvetnih-radnika-trazi-pomoc-miritelja-clanak-1717803>
- Tomić, S. M. (1. mart 2015). Srpska prosveta na stubu srama (1): Ko je ponizio školstvo u Srbiji. Preuzeto 26. jula 2015, sa <http://www.vesti-online.com/Vesti/Tema-dana/474888/Srpska-prosveta-na-stubu-srama-1-Ko-je-ponizio-skolstvo-u-Srbiji>
- Večerenje Novosti Online (19. decembar 2014). Milorad Antić: Nastavnici se ne šale. Preuzeto 28. Jula 2015, sa <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:525094>
- Vesti (4. mart 2015). Srbija: Nastavnici plaćuci idu na časove. Preuzeto 13. avgusta 2015, sa <http://www.vesti-online.com/Vesti/Drustvo/475788/>

- Vučković, B. (26. mart 2015). Javni čas prosvetnih radnika na Đačkom trgu. Preuzeto 22. avgusta 2015, sa <http://www.slobodnaevropa.org/a/javni-cas-prosvetnih-radnika-na-djackom-trgu/26922138.html>
- Zorić, J. (23. mart 2015). Bez nastave danas 200 škola, Verbić tvrdi, manje štrajkača. Preuzeto 17. avgusta 2015, sa <http://www.naslovi.net/2015-03-23/n1-info/bez-nastave-danas-200-skola-verbic-tvr-di-manje-strajkaca/13887660>
- Дипл. Филолог, (7. oktobar 2015). Наставници. Preuzeto 4. novembra 2015, sa <http://www.politika.rs/scc/clanak/343004/Specijalni-dodaci/Nastavnici#>

Summary

CONCEPTUAL METAPHORS IN TEACHERS' STRIKE DISCOURSE

Based on the theory of conceptual metaphors and metaphors in discourse, this paper studies conceptual metaphors found in the Serbian teachers' strike discourse in the school year 2014/2015 with the aim of revealing the number, choice, usage and function of metaphors by comparing and contrasting the results in the very discourse. Going beyond the traditional definition of metaphor as a linguistic phenomenon, the conceptual metaphor theory of George Lakoff and Mark Johnson and the work of Zoltán Kövecses start from the notion itself and see it as a metaphorical structure whereas a metaphor is regarded as the embodiment in humans, their acts, thinking, speech and everyday experience. Conceptual metaphors consist of source and target domains (A and B) that share similarities, i. e. mappings and explain though such mappings abstract phenomena with the help of concrete and tangible ones. The very metaphor as formula B is A cannot be perceived as such in spoken or written form, but it is evoked and integrated in the metaphorical expression itself. The corpus is collected from online articles, magazines, talk shows and platforms, and data have been analysed via the metaphor identification procedure invented by Pragglejaz Group because the theory of conceptual metaphors lacks sophisticated methodology.

In the year of 2014 teachers in Serbia went on a strike because the government refused to exempt teachers from the 10-per-cent cut in public-sector salaries. The discourse about teachers' strike and the discourse of the government will be analysed and metaphors will be identified and explained in accordance with the aforementioned methodology.

The results show that labour union representatives and teachers use metaphors abundantly (over 90 various articles and more than 15 online video clips) while the government and the Ministry of Education employ a paucity of metaphors (over 10 articles and only one talk-show). There are several reasons for the very discrepancy. Enduring the austerity measures as the injured party, labour unions and teachers want to clarify their difficult and vulnerable position in the society, articulate their emotions and thoughts, recount their experience, and point out the importance of education for their future life. In addition, they are trying to dissuade the Ministry and government from pay cuts. The Ministry and government have failed to devote time to the very problem which is considered to be irrelevant and therefore have not spent words on it. They have failed to initiate a dispute of any kind and therefore there is a shortage of metaphors. A striking small number of metaphors by the government and Ministry may be explained in the following way – they have turned a blind eye and failed to appreciate the seriousness of the situation. It appears that, instead of dialogue, monologue is delivered by teachers.

Seeing that two counterparts see and interpret events differently, metaphors from different source domains are implied. The majority number of metaphors ascribed to teachers belongs to the source domains such as war, journey and destructions, while a scarcity of metaphors by the Ministry originate from the source domains such as sport/game and health/disease. Teachers and labour unions identify the strike as a war because they struggle

for a better social, dignified and material position and put effort into saving the education system in Serbia. As the corpus of Ministry is devoid of metaphors from this domain, it seems as if teachers waged a war against themselves and nobody can hear them. To justify their policy, the Ministry considers austerity measures as the road to a better future for Serbia and the recovery of economy as a priority. Moreover, they have chosen sport and games source domains because they provide simple and scenario where the participants are transparent and the goals are clear. In the eyes of teachers the strike is perceived as a journey towards progress i.e. desired destination but no progress has been made so far – just regress. The strike is destruction since the Ministry tarnishes teachers' reputation and devastates the educational system with its actions. Although the school year is regarded to be ruined by both counterparts, teachers view austerity measures as a far more devastating effect on education. It can be concluded that both counterparts conceptualise the problem differently.

Teachers and labour unions perceive the strike as a war where they struggle for not only material needs but also spiritual ones. Strikes and cutting classes from 45 to 30 minutes as major weapons have turned out to be unsuccessful. Since the Ministry and the government have cut not only low salaries of teachers but also wages of teachers in strike, teachers have lost their money and time over the course of strike. They identify the government as the destroyer of education whereas the government refers to teachers as the demolishers of law. Having accomplished nothing, teachers evaluate their social position much worse than the slave's one. As for the budget allocation, teachers do not take part in decision-making and budget management even though they are part of the system and teach students directly. They can only accept the results of top-down policy unwillingly.

The Ministry and the government play a game only by their own rules (pay cuts cannot be abolished) and labour workers and teachers have to obey such rules. The aim of the game is to put aside as much money as they can to improve economy and build a sustainable and prosperous country at the expense of education. By this action triggered by the government teachers feel that students will direct their thoughts to gaining and squandering money instead of gaining knowledge. It may be concluded that economy, profit and market demands are much more important than the education itself.

Key words: conceptual metaphor theory, metaphors in discourse, strike, teachers, Ministry, labour unions, government, source domain, austerity measures, the function of metaphor